

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 309/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresného súdu Bratislava III) v konaní sp. zn. B3-61C/32/2019 (predtým sp. zn. 61C/32/2019) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresného súdu Bratislava III) v konaní sp. zn. B3-61C/32/2019 (predtým sp. zn. 61C/32/2019) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. B3-61C/32/2019 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **742,82 eur** a zaplatiť ich advokátovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 23. marca 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal konať mestskému súdu bez zbytočných prieťahov.

2. Sťažovateľ podal 9. marca 2019 na Krajskom súde v Bratislave „*Žalobu o porušovaní ľudských práv a slobôd*“ proti Slovenskej republike konajúcej prostredníctvom Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Uznesením sp. zn. 2C/1/2019 z 20. marca 2019 bola vec postúpená na Okresný súd Bratislava III, ktorý konanie uznesením zo 6. apríla 2020 zastavil. Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd uznesením z 3. augusta 2020 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Uznesením z 25. októbra 2021 okresný súd opäť konanie zastavil a sťažovateľ opäť podal odvolanie. Aj toto rozhodnutie odvolací súd uznesením z 22. novembra 2021 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Uznesením z 10. júna 2025 súd podanie sťažovateľa odmietol. Sťažovateľ podal 4. júla 2025 odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté.

5. Sťažovateľ namieta, že vec sama nie je dosiaľ právoplatne skončená.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Predsedníčka mestského súdu v doručenom vyjadrení poukazuje na obdobie nečinnosti okresného súdu od 1. novembra 2022 do 9. júna 2025. Prieťahy však sčasti pripisuje aj samotnému sťažovateľovi, ktorý, hoc bol právne zastúpený, doručil súdu podanie vykazujúce vady.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

8. Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného

súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

10. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci, dospel ústavný súd k záveru, že nejde o vec skutkovo ani právne zložitú a neidentifikoval na strane sťažovateľa také správanie, ktoré by významnou mierou vplývalo na dĺžku samotného konania (keďže z vyjadrenia súdu vyplýva, že síce sťažovateľ doručil vadné podanie, avšak pri ich odstraňovaní so súdom spolupracoval).

11. Problematicky vníma ústavný súd v prvom rade skutočnosť, že vo veci bolo krajským súdom prvostupňové rozhodnutie už druhýkrát zrušené, čo poukazuje na nesústredený postup prvostupňového súdu.

12. Ústavný súd v súvislosti s opakovaným rozhodovaním o podanom opravnom prostriedku sťažnostným súdom v súlade s judikatúrou ESĽP uvádza, že nemožno ospravedlniť prietahy, ktoré vznikli opakovaným zrušením rozhodnutí súdu nižšej inštancie odvolacím súdom, najmä keď sú mu vytýkané chyby, ktorých sa tento súd dopustil (pozri napr. rozsudok ESĽP vo veci Spas Todorov proti Bulharsku z 5. 11. 2009, č. 38299/05, § 41 – § 44). K vzniku zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom môže pritom dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

13. V druhom rade nemožno nesúhlasiť so záverom predsedníčky mestského súdu, že prietahy v konaní spôsobili aj pomerne dlhé obdobie nečinnosti od 1. novembra 2022 (keď bolo súdu doručené opravené podanie) až do 10. júna 2025, keď bolo rozhodnuté o odmietnutí podania sťažovateľa. Treba zdôrazniť, že celkovo sa o podaní sťažovateľa rozhodovalo viac ako šesť rokov, a to bez jediného pojednávania – teda, *de facto* o formálnych náležitostiach rozhodoval súd až prekvapivo a neakceptovateľne dlho.

14. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

15. S ohľadom na skutočnosť, že spis sa aktuálne nachádza stále na mestskom súde (predtým, ako bude odstúpený krajskému súdu pre účely posúdenia podaného odvolania), ústavný súd doplnil ochranu sťažovateľa o príkaz konať bez zbytočných prietahov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadostučinenie 5 000 eur.

18. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadostučinenia vzal do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania na jednej strane, ako aj nesústreďený postup mestského súdu, pričom považoval za primerané priznanie finančného zadostučinenia 1 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

19. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 742,82 eur.

20. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur (keďže sám sťažovateľ poukazuje na to, že právny zástupca prevzal zastupovanie ešte v novembri 2024, pozn.) a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (podanie ústavnej sťažnosti), čo celkovo predstavuje 742,82 eur.

21. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu